

Bloesem op de vervallen Chinese Muur

Xiaoxiao Xu

De Nederlands-Chinese fotografe Xiaoxiao Xu reisde langs de Chinese Muur voor haar boek *Watering my Horse*. De muur zelf heeft Xu regelmatig gefotografeerd maar is desondanks niet het hoofdonderwerp. De muur verschijnt vaak op de foto als een decor van het dagelijks leven. Als je door het boek bladert proef je vooral het leven van de bewoners die vlakbij de muur wonen. “Ik zie de muur niet als het symbool van de macht van China. Ik wilde juist de andere kant laten zien. Wat wij weten over de Chinese Muur is niet compleet. Ik wilde het dagelijks leven van de mensen die bij de muur leven in beeld brengen.”

door Ton Hendriks

© Xiaoxiao Xu

“ Mijn onderwerpen zijn wel altijd sociaal en maatschappelijk gerelateerd, maar mijn beeldtaal is autonoom

© Xiaoxiao Xu

De inspiratie voor het project *Watering my Horse* kwam van het boek *Country Driving* (2010) van Peter Hessler over zijn reis langs de Chinese Muur. “Ik was meteen gefascineerd door zijn beleving. Ik vind het magisch om zo’n muur, een oude constructie, als uitgangspunt te nemen. De Chinese Muur was voor mij de rode draad in het verhaal.”

Op een foto zien we een boer met een schop en een eg in een rotsachtig landschap, die terugkomt van een dag werken. Op zijn rug heeft hij een stapel brandhout, waartussen enkele roze bloemen steken. “Dit was in april, het begin van de lente. Er bloeiden al bloemen en waarschijnlijk heeft hij die paar mooie bloemen gezien en meegenomen. Dat vind ik een heel mooi beeld. Het is heel romantisch en poëtisch. Het is voor mij ook een symbolisch beeld want het dorre hout is te vergelijken met de afbrokkelende Chinese Muur en de bloemen vertegenwoordigen het vele leven om de muur heen. Je ziet heel

veel kinderen in die dorpen. Er bloeit toch iets ondanks dat de muur oud en versleten is.”

25.000 kilometer

In het project *Watering my horse* speelt de muur ook de rol van het achterblijven van het Chinese platteland en de leegloop van de dorpen. “Ik ben helemaal in het Oosten van China, bij de zee, begonnen, want daar begint de muur. Van daaruit ben ik via het noorden naar het westen van China gegaan. In het noorden van China is heel weinig industrie en daarom trekken de jongeren massaal naar het zuiden, waar ik zelf vandaan kom. Daardoor wordt het noorden steeds leger.”

Om een groot deel van de Chinese Muur in het verhaal te betrekken legde Xiaoxiao Xu met de auto in het totaal meer dan 25.000 kilometer af. “Ik had een lokale assistent geregeld, want ik wist dat het lange reizen zouden worden.

© Xiaoxiao Xu

Daarbij kwam ik natuurlijk op afgelegen plekken, en ook voor de veiligheid was het beter om met een begeleider te reizen. Bovendien had ik veel apparatuur, drie camera's, een paar lenzen en een flitser. We reden door het platteland en door de dorpen, die ik van tevoren had uitgezocht. Waar ik uiteindelijk een foto van nam was een kwestie van gevoel. Als ik iets interessants zag vroeg ik mijn assistent te stoppen. Dan liepen we een stukje en als ik iemand zag die ik wilde fotograferen sprak ik die aan."

Xu koos bewust niet voor de zomermaanden met fel zonlicht omdat ze niet van harde schaduwen houdt.

"Midden op de dag is het licht heel erg fel. Ik koos er altijd voor om te fotograferen tijdens de schemering of vroeg in de ochtend. Ik zoek altijd diffuus licht. Dat licht heeft een zachtheid dat past bij mijn fotografie en mijn persoon. Ik heb mijn reis in drie etappes afgelegd. Een keer in de lente, de tweede reis vond plaats einde zomer en tijdens de herfst, en de laatste keer reisde ik in de winter. Het was een reis van oost naar west maar ook door de seizoenen heen."

Muurbeschermers

Bij het onderzoek legde Xiaoxiao Xu de nadruk op het landschap, maar ook op de zogenaamde muurbeschermers, mensen die onderaan de muur wonen en deze nog steeds onderhouden. "Er bestaat een Chinese documentaire over de muur met 300 afleveringen, uiteraard gemaakt met de intentie om de pracht van de muur te laten zien. Uit die documentaire kon ik veel informatie halen maar daarna moest ik toch precies alle locaties uitzoeken waar de muurbeschermers zaten."

De muurbeschermers verzamelen ook veel oude voorwerpen uit de Ming-dynastie (1368-1644), die bij de muur gevonden worden. Het zijn voornamelijk militaire objecten zoals buskruit maar ook dagelijks dingen, in feite kleinschalige archeologische opgravingen.

Waarom wilde Xu die voorwerpen fotograferen? "Ik vind het ontroerend om te zien hoe deze mensen met volledige toewijding, zonder enige vergoeding, die oude voorwerpen verzamelen. Ze houden gewoon van de muur. Ik heb een muurbeschermer ontmoet, wiens voorouders dat stuk muur gebouwd hadden. Voor hem is het een stukje van zijn eigen familiegeschiedenis. Dit maakt het tot een persoonlijk verhaal, ook voor mij. Ik houd van mensen die een bijzondere drijfveer hebben, net als de Chinese boeren die wilden vliegen in mijn vorige boek *Aeronautics in the backyard*. Zij gingen ook in tegen het keurslijf van de strakke Chinese maatschappij, tegen de modernisering in."

Concept en intuïtie

Het bijzondere van de werkwijze van Xu is dat ze zich grondig voorbereidt met een strak concept, zich grondig inleest in de materie en vervolgens haar verbazing en intuïtie laat werken tijdens de reis. "Ik heb een jaar lang onderzoek gedaan. Daarna heb ik mijn reis precies uitgestippeld. Heleboel dingen staan daardoor al vast. Maar als ik eenmaal op reis ben zijn er spontane ontmoet-

© Xiaoxiao Xu

tingen. Dat is het bijzondere van fotografie, dat je visuele cadeautjes kunt krijgen."

In de serie is een serene foto van een boom met bloesem op een stuk vervallen muur. De lucht is egaal grijs en in de verte zien we heilige bergen. De boom groeit dwars door de stenen, die deels bedekt zijn met dor onkruid, waardoor de muur nauwelijks nog zichtbaar is. De foto ademt een meditatieve, boeddhistische sfeer van vergankelijkheid en nieuw leven. Xu: "Ik liep over de muur en toen zag ik ineens in de verte een bloeiende boom. Ik vond dat zo mooi! Het was een bewolkte dag met diffuus licht. Dat gaf een dromerige sfeer. De muur is erg oud en vervallen maar toch bloeit er die boom. Er bloeit leven op de muur. Dat vind ik heel mooi; prachtig om te zien."

Rustgevend

Er is ook een ontroerende foto van een meisje in een rode trui die met een dromerige blik tussen maiskolven ligt. "Het was herfst dus de mais was geoogst en de boeren hadden dat in de tuin liggen. Vanuit de auto zag ik dat meisje bij de deur staan en ik wilde haar direct fotograferen. Ik stapte uit en vroeg of ik haar kon fotograferen waarna ik een mooie plek zocht. Zij ging tussen de

maiskolven liggen en zo heb ik de foto gemaakt. Voor mij is dat ook symbolische voor nieuw leven te midden van oud en verval.”

De foto van een meisje op rolschaatsen midden op een verlaten weg in een desolaat gebied contrasteert met de beelden die we kennen van een overvol China. “Dat is in het noorden. In the middle of nowhere. Zij stond daar in haar eentje buiten te spelen. Ik vind haar trui heel mooi kleurrijk. Het is daar heel droog en koud in de winter. Maar in de lente is het heel mooi. Ik vind zo’n beeld rustgevend. Ik hou erg van leegte. Ik was helemaal in mijn element daar. Ik heb ook echt heimwee naar die gebieden, terwijl ik zelf uit het drukke zuiden kom.”

Is het zoeken naar rust en stilte in de beelden, met vaak een centrale, symmetrische compositie een element dat Xiaoxiao Xu bewust opzoekt in al haar werk of komt het voort uit haar persoonlijkheid? “Ik fotografeer vanuit mijn intuïtie. En ik word blijkbaar aangetrokken door magische momenten en zen-achtige omgevingen. Ik houd niet van drukte.”

Werkwijze

Het werk van Xiaoxiao Xu is documentair maar tegelijkertijd volstrekt autonoom. “Mijn werk is verre van fotojournalistiek. Ik gebruik geen dynamische composities. Bij mij staat er altijd een onderwerp in het midden. Mijn onderwerpen zijn wel altijd sociaal en maatschappelijk gerelateerd, maar mijn beeldtaal is autonoom.”

Waarom koos Xu voor The Eriskay Connection als uitgeverij? “De uitgevers zijn ook de vormgevers en Rob van Hoesel begrijpt heel goed waar mijn werk over gaat en hij kan dat goed vertalen in de vorm, waardoor het op een hoog niveau getild wordt.”

Xu werkt nog steeds graag met analoge camera’s, de Hasselblad en de Mamiya. “De Mamiya is wat compacter en heeft een prismazoeker waardoor ik op ooghoogte kan fotograferen. De Mamiya is voor het snellere werk. De Hasselblad zet ik op statief dus die is bedoeld voor het langzame werk. Ik werk graag met open diafragma om de nadruk op het onderwerp te leggen. Voor de artefacten gebruikte ik een digitale camera.”

© Xiaoxiao Xu

© Xiaoxiao Xu

© Xiaoxiao Xu

Xiaoxiao is geboren in 1984 in Qingtian, China. Toen ze veertien was, verhuisde ze naar Nederland. Zij studeerde cum laude af aan de Fotoacademie. Voor haar is fotografie meer dan een passie. Het is een noodzaak om een verhaal op te bouwen en haar eigen positie in de wereld te bepalen. Zij maakte vijf boeken en had vele tentoonstellingen. Haar werk is tijdens BredaPhoto te zien in de grote kerk. xiaoxiaoxu.com